

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของนักเรียนประเภทมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ปวช.) ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกกับประเภทโควตา ในสถานศึกษาส่วนภูมิภาคสังกัดกรมอาชีวศึกษา คือ ภูมิภาคทางครอบครัว ภูมิภาคทางการศึกษา อัตราการมารายงานตัว อัตราการออกกลางคัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประชากรที่ศึกษาคือนักเรียน ปวช. รุ่นปีการศึกษา 2526-2528 ในสถานศึกษาส่วนภูมิภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 10 สาขาวิชา คือ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน ช่างยนต์ วิศวกรรมศาสตร์ พณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม กลุ่มตัวอย่างประชากรได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายชั้นคอน (Multi-Stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,260 คน เป็นนักเรียน ปวช. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,094 คน ปวช. ปีที่ 2 จำนวน 1,108 คน และ ปวช. ปีที่ 3 จำนวน 1,058 คน จากสถานศึกษาจำนวน 24 แห่ง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการมารายงานตัว การออกกลางคัน และเกรดเฉลี่ยสะสม และใช้แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับภูมิภาคทางครอบครัว และภูมิภาคทางการศึกษา โดยได้ส่งแบบสอบถามทั้งหมด 3,260 ฉบับ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกจำนวน 1,630 ฉบับ และประเภทโควตาจำนวน 1,630 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามนักเรียนที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยได้คัดเลือกฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออกเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 2,467 ฉบับ จำแนกเป็นนักเรียนประเภทโควตา 1,066 คน แยกเป็นชาย 593 คน (55.6%) หญิง 473 คน (44.4%) โดยส่วนใหญ่จบ มัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดที่สถานศึกษาตั้งอยู่ มีร้อยละ 94.6 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ และเป็นนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก 1,401 คน แยกเป็นชาย 797 คน (56.9%) หญิง 604 คน (43.1%) โดยส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดที่สถานศึกษาตั้งอยู่ มีร้อยละ 82.3 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้

χ^2 -test, Z-test, t-test และ Kolmogorov-Sminov Test

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

ก. ภูมิหลังทางครอบครัว

1. อาชีพบิดาของนักเรียน บวช.พบว่า บิดาของนักเรียนประเภทโควตาส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือรับราชการ ประกอบการค้า และลูกจ้าง มีจำนวนร้อยละ 53.5 ,16.3 ,13.1 และ 10.1 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ ตามลำดับ ส่วนบิดาของนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือรับราชการ ประกอบการค้า และลูกจ้าง มีจำนวนร้อยละ 47.2, 19.4, 15.0 และ 11.3 ตามลำดับ เมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าอาชีพบิดาของนักเรียนทั้งสองประเภทมีสัดส่วนแตกต่างกัน กล่าวคือ บิดาของนักเรียนประเภทโควตามีอาชีพเกษตรกร ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ในขณะที่บิดาของนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกมีอาชีพรับราชการ ประกอบการค้า และลูกจ้าง ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทโควตา

อาชีพมารดาของนักเรียน บวช.พบว่า มารดาของนักเรียนประเภทโควตาส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือประกอบการค้า มีจำนวนร้อยละ 56.3 และ 20.6 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ ตามลำดับ ส่วนมารดาของนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือประกอบการค้า มีจำนวนร้อยละ 51.3 และ 23.8 ตามลำดับ เมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าอาชีพมารดาของนักเรียนทั้งสองประเภทมีสัดส่วนแตกต่างกัน กล่าวคือมารดาของนักเรียนประเภทโควตามีอาชีพเกษตรกร ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ในขณะที่มารดาของนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกมีอาชีพประกอบการค้า ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทโควตา

2. ระดับการศึกษาของบิดา พบว่าบิดาของนักเรียนประเภทโควตาส่วนใหญ่จบประถมศึกษา รองลงมาคือมัธยมศึกษา มีจำนวนร้อยละ 68.5 และ 16.2 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ ตามลำดับ ส่วนบิดาของนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกส่วนใหญ่จบประถมศึกษา รองลงมาคือมัธยมศึกษา มีจำนวนร้อยละ 61.7 และ 19.1 ตามลำดับ เมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าระดับการศึกษาของบิดา

ทั้งสองประเภทมีสัดส่วนแตกต่างกัน กล่าวคือ บิคาของนักเรียนประเภทโควตาจบ
 ประถมศึกษา ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ในขณะที่บิคาของนักเรียน
 ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกจบมัธยมศึกษาขึ้นไปในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทโควตา

ระดับการศึกษาของมารดาพบว่า มารดาของนักเรียนประเภทโควตาส่วนใหญ่
 จบประถมศึกษา รองลงมาคือต่ำกว่าประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีจำนวนร้อยละ 75.1
 15.1 และ 6.5 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ตามลำดับ ส่วนมารดาของนักเรียนประเภท
 ที่ผ่านการสอบคัดเลือกส่วนใหญ่จบประถมศึกษา รองลงมาคือต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
 และมัธยมศึกษา มีจำนวนร้อยละ 74.2, 10.9 และ 10.0 ตามลำดับ เมื่อทดสอบด้วย
 ค่าไคสแควร์ พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าระดับการศึกษาของมารดา
 ทั้งสองประเภทมีสัดส่วนแตกต่างกัน กล่าวคือ มารดาของนักเรียนประเภทโควตาจบการ
 ศึกษาในระดับประถมศึกษา และต่ำกว่าประถมศึกษา ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการ
 สอบคัดเลือก ในขณะที่มารดาของนักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกจบมัธยมศึกษา
 อนุปริญญา และปริญญาตรี ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทโควตา

ข. ภูมิหลังทางการศึกษา

1. เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียน พบว่า
 นักเรียนประเภทโควตาสาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อม
 และโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน ช่างยนต์ วิศวกรรมศาสตร์ ภูมิษยกรรม และเกษตรกรรม
 มีเกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาที่อดต้นสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) มีสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมเพียงสาขาวิชาเดียว
 เท่านั้นที่ทั้งสองประเภทมีเกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่แตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

2. อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนต้นของนักเรียน พบว่า นักเรียนประเภทโควตาสาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์
 วิศวกรรมศาสตร์ ภูมิษยกรรม และเกษตรกรรม มีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียน
 วิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่นักเรียนประเภทโควตาสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม มีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่ำกว่า ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ส่วนนักเรียนสาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ ทั้งสองประเภทมีอัตราส่วนร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

3. อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงานในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของนักเรียน ปวช. พบว่า นักเรียนประเภทโควตา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม มีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงาน ตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนนักเรียนสาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ ทั้งสองประเภทมีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงานตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

4. อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียน ปวช. พบว่านักเรียนประเภทโควตา สาขาวิชาศิลปหัตถกรรมมีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนสูงกว่าประเภทโควตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) เพียงสาขาวิชาเดียว ส่วนอีก 9 สาขาวิชาคือ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน ช่างยนต์ คหกรรมศาสตร์ พณิชยกรรม และเกษตรกรรม ทั้งสองประเภทมีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

ก. อัตราการมารายงานตัว

อัตราการมารายงานตัวของนักเรียน ปวช. พบว่า โดยส่วนรวมนักเรียนประเภทโควตามีอัตราการมารายงานตัวต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ทั้ง 3 รุ่นปีการศึกษาแต่ถ้าพิจารณาเป็นรายสาขาวิชา ในแต่ละรุ่นปีการศึกษา พบว่ารุ่นปีการศึกษา 2526 มีนักเรียนสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ และ

สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม เพียง 2 สาขาที่ทั้งสองประเภทมีอัตราการมารายงานตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) นอกนั้นประเภทโควตามีอัตราการมารายงานตัวต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

รุ่นปีการศึกษา 2527 นักเรียนประเภทโควตาทุกสาขาวิชามีอัตราการมารายงานตัวต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) รุ่นปีการศึกษา 2528 มีนักเรียนประเภทโควตา 7 สาขาวิชา คือ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม และโลหะแผ่น ช่างยนต์ วิศวกรรมศาสตร์ ภูมิวิทยา และเกษตรกรรม มีอัตราการมารายงานตัวต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) แต่นักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ มีอัตราการมารายงานตัวสูงกว่าประเภทโควตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนนักเรียนสาขาวิชาช่างกลโรงงาน และสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมทั้งสองประเภทมีอัตราการมารายงานตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

ง. อัตราการออกกลางคัน

อัตราการออกกลางคันของนักเรียน ปวช. ประเภทโควตา และประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก พบว่า เมื่อคิดรวมทุกสาขาวิชาทั้ง 3 รุ่นปีการศึกษา ประเภทโควตามีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายสาขาวิชาปรากฏว่า นักเรียนประเภทโควตาสาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรมและเกษตรกรรม มีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่สาขาวิชา วิชาภูมิวิทยาประเภทโควตามีอัตราการออกกลางคันสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนสาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ ทั้งสองประเภทมีอัตราการออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

หากพิจารณาอัตราการออกกลางคันของนักเรียน ปวช. ในแต่ละรุ่นปีการศึกษา พบว่าโดยส่วนรวมนักเรียนประเภทโควตา รุ่นปีการศึกษา 2526 และรุ่นปีการศึกษา 2527 มีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($p < .05$) แต่รุ่นปีการศึกษา 2528 ทั้งสองประเภทมีอัตราการออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายสาขาวิชาในแต่ละรุ่นปีการศึกษาปรากฏว่ารุ่นปีการศึกษา 2526 นักเรียนประเภทวิศวกรรมศาสตร์ สาขาช่างก่อสร้าง / ช่างยนต์ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม มีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนสาขาวิชาช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น และช่างกลโรงงาน ทั้งสองประเภทมีอัตราการออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) รุ่นปีการศึกษา 2527 นักเรียนประเภทวิศวกรรมศาสตร์ สาขาช่างกลโรงงาน และศิลปหัตถกรรม มีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ทั้งสองประเภทมีอัตราการออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) รุ่นปีการศึกษา 2528 นักเรียนประเภทวิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม มีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนสาขาวิชาช่างไฟฟ้า และช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ทั้งสองประเภทมีอัตราการออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

สำหรับสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียน ปวช. นั้น พบว่า ประเภทวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ออกกลางคันเพราะขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุ มีจำนวนร้อยละ 38.67 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ รองลงมาคือไปศึกษาต่อที่อื่นมีจำนวนร้อยละ 33.53 ส่วนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกส่วนใหญ่ออกกลางคันด้วยสาเหตุขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุมีจำนวนร้อยละ 43.51 ของกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ แต่รองลงมาคือเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ มีจำนวนร้อยละ 21.13 เมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่า มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 แสดงว่าสาเหตุการออกกลางคันทั้งสองประเภทมีสัดส่วนแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ออกกลางคันด้วยสาเหตุขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุ และ

เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทโควตา ในขณะที่ประเภทโควตา ออกกลางคันด้วยสาเหตุไปศึกษาต่อที่อื่น ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก

จ. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บวช.พบว่า นักเรียน บวช. ชั้นปีที่ 1 ประเภท โควตาสถาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น คหกรรมศาสตร์ พณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนสาขาวิชาช่างกลโรงงานและช่างยนต์ ทั้งสองประเภทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) สำหรับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ประเภท โควตาสถาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน ช่างยนต์ คหกรรมศาสตร์ พณิชยกรรม และเกษตรกรรม มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สาขาวิชาศิลปหัตถกรรมเพียงสาขาวิชาเดียวเท่านั้น ที่ทั้งสองประเภทมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

อภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมอาชีพบิดามารดาของนักเรียนประเภทนิยัตริ วิชาชีพ (บวช.) ในสถานศึกษาส่วนภูมิภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษาประเภทโควตาและประเภท ที่ผ่านการสอบคัดเลือกแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยบิดามารดาของ นักเรียนประเภทโควตามีอาชีพเกษตรกร ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก แสดงว่าการจัดสรรโควตามีผลต่อการกระจายโอกาสในการ เข้าศึกษาวิชาชีพให้กับกลุ่ม นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น ทางด้านระดับการศึกษาของบิดาและ มารดาของนักเรียน บวช. ทั้งสองประเภทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นกัน โดยบิดามารดาของนักเรียนประเภทโควตาจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา และต่ำกว่าประถมศึกษาในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก แสดงว่าการ จัดสรรโควตามีผลต่อการกระจายโอกาสในการ เข้าศึกษา วิชาชีพให้กับกลุ่มนักเรียนที่บิดา

มาตรวจการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการ
จัดสรรโควตาในระดับ ปวช. ของกรมอาชีวศึกษาจึงไม่ต้องเป็นห่วงว่าจะไปตกกับกลุ่ม
ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดีเป็นส่วนใหญ่ ดังที่มีผู้ตั้งข้อสงสัยแก่กัน เพราะผลการวิจัย
ได้แสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งแล้วว่า การจัดสรรโควตามีผลให้มีการกระจายโอกาสในการ
เข้าศึกษาวิชาชีพให้กับกลุ่มมีคามารคาที่มีอาชีพเกษตรกรรมและจบการศึกษาในระดับประถม
ศึกษาและต่ำกว่า ในสัดส่วนที่สูงกว่าวิธีการสอบคัดเลือก ซึ่งบิดามารคากลุ่มนี้เป็นกลุ่ม
ใหญ่ของประเทศ กล่าวคือประเทศไทยมีประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 72.33
ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2523 : 22) และจากการวิจัยของ
สุภักดิ์ ภาณุวงศ์ (2526) เรื่องการวิเคราะห์สถิติการเรียนสำเร็จ การศึกษาของประ
ชากรไทยในสำมะโนประชากรสากล 1980 พบว่าระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยของประชากร
ไทยทั่วราชอาณาจักรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในสำมะโนประชากร 1980 เมื่อพิจารณาจาก
ค่ามัธยฐาน ชั้นการศึกษาที่เรียนสำเร็จของประชากรมีค่าเท่ากับสำเร็จการศึกษานิติ 3.98

2. จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่นักเรียน ปวช. ประเภทโควตามีเกรดเฉลี่ยเมื่อ
สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ ยกเว้นนักเรียนสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมเพียงสาขาวิชาเดียวเท่านั้น ที่ทั้งสอง
ประเภทมีเกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการจัดสรร
โควตามีส่วนช่วยคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีได้ เข้าเรียนวิชาชีพตามวัตถุประสงค์ที่กรม
อาชีวศึกษาตั้งไว้เป็นส่วนใหญ่

จากการวิจัยพบว่า นักเรียนประเภทโควตามีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือก
เรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก 4 สาขาวิชา คือ ช่าง
อิเล็กทรอนิกส์ วิศวกรรมศาสตร์ ภูมิขยกรรม และเกษตรกรรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ แต่มี 5 สาขาวิชาที่ทั้งสองประเภทมีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน คือสาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น
ช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ และมีสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมเพียง 1 สาขาวิชาที่ประเภท
โควตามีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการ
สอบคัดเลือก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าประเภทโควตามีอัตราร้อยละของ
นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าประเภทที่ผ่านการ

สอบคัดเลือก เพราะกรมอาชีวศึกษาได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนประเภทโควตาไว้ว่าต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาด้วย แต่จากการวิจัยปรากฏผลออกมาดังกล่าว แสดงว่าในการคัดเลือกได้มีการลดหย่อนเกณฑ์โดยคัดเลือกนักเรียนที่ไม่ได้ผ่านการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาก่อนเข้าเรียนด้วย

จากการวิจัยพบว่านักเรียนประเภทโควตามีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงานในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกเพียง 3 สาขาวิชา คือ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม และ เกษตรกรรม ส่วนนักเรียนสาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ ทั้งสองประเภทมีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงานตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนประเภทโควตามีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงานตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ส่วนอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนพบว่า นักเรียนประเภทโควตามีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกเพียงสาขาวิชาเดียวเท่านั้น คือ สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ส่วนอีก 9 สาขาวิชา ทั้งสองประเภทมีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าประเภทโควตามีอัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในขณะที่นักเรียนเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้เลือกเรียนวิชาการงานและวิชาอาชีพในหลายสาขาไม่เจาะจงเรียนเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสำคัญ นักเรียนจึงได้เรียนวิชาการงานและวิชาอาชีพสาขาละนิดละหน่อย ดังนั้นเมื่อนักเรียนสมัครเข้าศึกษาต่อจึงเลือกสาขาใดก็ได้ตามที่ตนพอใจ เพราะกรมอาชีวศึกษาเองก็มิได้กำหนดเกณฑ์ไว้ว่าต้องเรียนสาขาวิชาใดมาบ้างจึงจะเข้าเรียนในสาขาวิชานั้น ๆ ได้

3. จากการวิจัยพบว่า อัตราการมารายงานตัวของนักเรียน ปวช. ทั้งสองประเภท ตั้งแต่รุ่นปีการศึกษา 2526-2528 ส่วนใหญ่แล้ว นักเรียนประเภทโควตามา

รายงานตัวต่ำกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมี
ที่น่าสนใจก็คือ นักเรียนประเภทโควตาสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ รุ่นปีการศึกษา 2528
มีอัตราการมารายงานตัวสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก อยู่เพียงสาขาวิชาเดียว
เท่านั้น ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. จากการวิจัยพบว่าอัตราการออกกลางคันของนักเรียน ปวช. เมื่อคิดรวม
ทุกสาขาวิชาทั้ง 3 รุ่นปีการศึกษาแล้ว ประเภทโควตามีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่า
ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ถ้าวัดพิจารณาแต่ละรุ่น
ปีการศึกษาพบว่า นักเรียนประเภทโควตามีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่าประเภทที่ผ่าน
การสอบคัดเลือก 2 รุ่นปีการศึกษา คือรุ่นปีการศึกษา 2526 และรุ่นปีการศึกษา 2527
แต่รุ่นปีการศึกษา 2528 ทั้งสองประเภทมีอัตราการออกกลางคันไม่แตกต่างกัน และมีที่
น่าสนใจคือนักเรียนประเภทโควตาสาขาวิชาพาณิชยกรรม รุ่นปีการศึกษา 2526 สาขา
วิชาเกษตรกรรมรุ่นปีการศึกษา 2527 สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างอิเล็กทรอนิกส์
ช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ รุ่นปีการศึกษา 2528 มีอัตราการออกกลางคันสูงกว่า
ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตามโดยส่วน
รวมสรุปได้ว่า การจัดสรรโควตามีส่วนช่วยลดอัตราการออกกลางคันลงได้บางส่วน เมื่อ
พิจารณาถึงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียน ปวช. พบว่า นักเรียนประเภทที่ผ่าน
การสอบคัดเลือกออกกลางคันด้วยสาเหตุขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุ และเกรดเฉลี่ย
ต่ำกว่าเกณฑ์ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทโควตา แต่ออกกลางคันด้วยสาเหตุไปศึกษาต่อที่
อื่นในสัดส่วนที่ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดสรรโควตาได้ช่วยคัดเลือกนักเรียนที่
เรียนดี และมีความประพฤติดีเข้ามาเรียนตามที่ได้วิจัยพบแล้วว่า นักเรียนประเภทโควตา
มีเกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก จึง
มีการขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุและเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ในสัดส่วนที่ต่ำกว่า
ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก สอดคล้องกับนักเรียนประเภทโควตาซึ่งเป็นผู้ที่เรียนคืออยู่แล้ว ถ้า
มีโอกาสที่จะไปศึกษาต่อที่อื่นที่ตนพึงพอใจ มากกว่าได้ ก็จะลาออกไปศึกษาต่อที่อื่น จึง
ปรากฏว่าออกกลางคันด้วยสาเหตุไปศึกษาต่อที่อื่นในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบ
คัดเลือก

5. จากการวิจัยพบว่า นักเรียน ปวช. ชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่ประเภทโควตามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีเพียง 2 สาขาวิชา ที่ทั้งสองประเภทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน คือ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน และสาขาวิชาช่างยนต์ สำหรับนักเรียน ปวช. ชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนใหญ่ประเภทโควตามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก มีเพียงสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมเพียงสาขาวิชาเดียวเท่านั้น ที่ทั้งสองประเภทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดสรรโควตาของกรมอาชีวศึกษาได้มีส่วนช่วยกระจายโอกาสในการเข้าศึกษาวิชาชีพให้กับกลุ่มมีคามารดาของนักเรียนที่มีอาชีพเกษตรกร และมีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาลงมา ในสัดส่วนที่สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก ทั้งยังสามารถคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีได้เข้าเรียน ทำให้อัตราการออกกลางคันลดต่ำลงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่การจัดสรรโควตามีข้อบกพร่องตรงที่นักเรียนมารายงานตัวต่ำมาก จึงสมควรที่กรมอาชีวศึกษาจะได้หาแนวทางและมาตรการในการแก้ปัญหาข้อนี้โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนว่านักเรียนไม่มารายงานตัวเพราะสาเหตุใดบ้าง

2. แม้ว่าการจัดสรรโควตาจะช่วยลดอัตราการออกกลางคันลงได้บ้าง แต่ทั้งสองประเภทก็ยังมีอัตราการออกกลางคันที่น่าเป็นห่วง กล่าวคือ นักเรียน ปวช. รุ่นปีการศึกษา 2526-2528 ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก และประเภทโควตามีอัตราการออกกลางคันคิดเป็นร้อยละ 13.6 และ 10.6 ตามลำดับ และสาเหตุสำคัญที่นักเรียนต้องออกกลางคัน คือขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุ ซึ่งกรมอาชีวศึกษาควรจะแก้ไขโดยกำชับให้สถานศึกษาติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้การแนะแนวที่ถูกต้อง และศึกษาสาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนที่แท้จริงว่าเป็นเพราะเหตุใด เพื่อแก้ไขให้ตรงกับสาเหตุนั้น ๆ

3. กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดสรรโควตามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 แต่

กรมอาชีวศึกษา ยังไม่ได้เก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนประเภทโควตาไว้ที่ส่วนกลาง จึงสมควรที่จะได้มอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนประเภทนี้ไว้ด้วยทุกปี เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการจัดสรรโควตาเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องได้ทันที่

4. ควรที่จะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในส่วนที่ลึกซึ้งกว่านี้เพิ่มขึ้น เช่น การศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกันว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การออกกลางคัน เป็นเช่นไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย